

## Вороги робітничої справи!

Товариші! від якогось часу до Канади по з'їзджалося багато панків, так званих інтелігентів (галапасів) котрі, як вистки доходять, пхають ся чим раз більше до нашої робітничої партії.

Ся інтелігенція (гомота — додав складач) — як не синки попів та ділчів, то панські льона та хруні, котрим з певністю не лежить на серці добро поневолеваних нас, добро Вас, добро тих нужденних, обдертих та голонних чорноробів. Вони покинули старий край, бо там для них вже не було місця. Там вже народ спізнав на їх гріхах пізнав хто они такі. Приїхавши сюди, вони зараз пізнали, що тут нема тих корупціоністів націонал-демократів, котрі на цілу губу верещать, що тільки вони заступають ся за народом, що нарід то вони, їх інтереси народні, їх канцелярії народні, їх партія народна і т. п. Ті інтелігенти приїхавши сюди, пізнали що тут нема від кого брати охлпів, тільки треба або вбрати муси (салун) та йти до ліса на роботу, або ні то йти на екстрагені до сипіра, а їм се не вемак, вони сего не люблять. Вони привичні жити лиш з праці чужої.

Сі панські агенти зрозуміли вже, що для них найліпше. Тому вони приходять до Вас, кажуть Вам, що вони також соціал-демократи, що хотять працювати для добра робітництва, але вони роблять се лиш по те, щоби замилити Вам очі та вихати ся до вашої організації, а відтак вони вже знають що мають робити. . . .

Ми українські соціал-демократи в Канаді маємо вже досвід на таких панках. Українська Соц. - Дем. Партія в Канаді, помімо того, що існує вже п'ять літ, ще належить не розвинулася.

Чому? — Бо Ви канадійські робітники самі тому винні. Ви не дбали про нашу робітничу справу, про те що вам дає спрому, видобути ся з під капіталістичного гнету, що вам дає спрому, досягнути краще життя. Ви не дбали про нашу робітничу партію, випускали до неї в сяких дармоїдів, — котрі місто вьзять царо до праці над усвідомленем робітництва, та розширенем партії, спричинили в ній всякі роздори, настроювали ворожо одних робітників проти других, та взагалі коїли в ній всяке лихо. А відтак пішли служити консерватам та лібералам. Пішли служити тим, котрі соуть нашу кров, видирають нам нашу працю, та в хвилю, коли ми впоминаємось кращого куска хліба, насильють на нас узорітих поїсак.

Через те не припускайте вже більше тих зрадливих інтелігентів до вашої партії а гоніть їх проч від себе бо вони все і завжди лиш їм шкодити будуть. Вовк завжди буде вовком, яку-б шкуру не натягував він на себе.

Тому ми українські робітники мусимо самі взяти в свої руки діло соціалізму. Тільки наша власна праця ко-ло нашої організації може очистити і зробити міцною нашу українську соціал-демократичну партію, котра тільки і може видерти нас з нинішнього капіталістичного ярма та повести до нового, вільного і щасливого життя.

Товариші! нам треба негайно розпочати нашу партійну роботу і подбати про те, щоби самі робітники взяли на себе головну партійну діяльність. Без сего партія наша буде мертвою. Не покладаймо надій на нікого, але самі берім ся до праці на користь українського соціал-демократичного руху. Не дивім ся на те, що вороги наші ті інтелігенти зрадили нас, та своїм поступованем розорганізували, розбили нашу партію. Але се хай буде для нас наукою, що ми повинні раз на завіжди відкинути

вонючу гніль від себе. Се повинно нас навчити, що не ми перед ними, але вони перед нами мусять з нашої партії усунутись. Эсли хто з товаришів задля злого поступовання кількох осіб (панків) виступав або не хотів належати до нашої партії то повинен сейчас вступити до неї, щоб получить наші сили, та мати кращу спрому бороти ся з ворогами робітничої справи.

Капіталісти уживають тепер всяких средств, насильють до нас всякого рода своїх агентів, щоб лиш пошкодити розвиткові соціалізму. Наші, але товариші святий обовязок є виврати з рук наших ворогів робочі маси. А зробимо се тоді, коли ми українська соціал-демократія, візьмемось горячіше до нас витиченої вже праці.

Тож до праці товариші і до боротьби. Розбудімо тих, що сплять, подаймо руки тим, що стомились і руйнуймо до нового бою — за визволене робітничих мас, за належні нам права, за нашу соціалдемократичну партію, за Соціалізм!

## СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІЯ, НАРОД-НІСТЬ І МІЖНАРОДНІСТЬ,

Соціал-демократія є міжнародною партією. Се не значить, що вона є проти національного, або без національного.

Чому ж класова, робітничая партія має бути збудована на основах міжнародности? По тій простій причині, що капіталізм, звалеся якого є її метою, є міжнародний. Ніхто нігде ніколи не бачив, щоби капіталіст приймав до своєї фабрики на роботу, робітників тільки одної народности.

Ні і ще раз ні. — Він сего не робить, бо йому байдужо хто там в його фабриці робить. Він не питає чи ти робітнику, є Українець, Німець, Поляк, Хорват, Англік або Француз. — Ні. — Він лиш дивить ся, чи ти чорнороб є фізично добре збудований, чи в тебе мускули добре розвинені, щоб ти міг йому, за малу платню много виторити. Капіталізм є міжнародним, але він ділить теперішнє суспільство на дві остро проти себе стоячі класи, тим, що збирає в руках не багатьох одиниць величезні багатства, а найширші верстви народу кидая в пропасть бід та нужди. Капіталізм викликає все і всюди величезні безробітні і кризи, як ось приміром тепер, коли не одно дитя просить о кавальчик хлібця своєї матери або батька. Не один батько або матір відбарає собі життя, щоб лиш не мучити ся, не дивити ся на своїх зябенілих та з голоду приміраючих діточок. Але капіталізм завдаючи нам всякі терпіння, робить нас свідомішими, дає нам до зрозуміння, що нам діє ся величезна кривда і тим самим готує нам перехід до соціалістичного суспільства.

В однім тільки випадку буває капіталізм патріотичним, се тоді, коли він є ще за слабій. Тоді він натягає на себе національну краску, уживає свого патріотизму для реклами. Тоді він гукає до своїх покупців: „Свій до свого!“ Але вже й тоді йому байдужо про патріотичні засади. Ви вже бачили не раз, що найзавзятіший канадійський фабрикант патріот дає Вам роботу, эсли Ви тільки підете робити за 10ц. дешевше, як канадієць. Канадійський патріот не вагаєт ся відправити канадійця, коли найде в українцеві дешевшу робочу силу. А хіба капіталісти рахують ся, в якій нації підприємства вкладати свої капітали? Ні. — Рішаючим для них є те, яке підприємство дає більший зиск. Робітники вони однаково вилізкують на фабриці, без огляду на те, до кого вона належить Канадійців, Німців, Українців християн чи жидів.

Саме собою отже розумієт ся, що успішно боронити ся проти міжнародної солідарности визискувачів, робітничая класа зможе лишне тоді, коли міжнародно зорганізуєт ся.

Тут треба зрозуміти слова Маркса: „Пролетарі всіх країн эднайте ся!“ в сьому змісслі треба зрозуміти міжнародність соціал-демократії“. Соціал-демократичний рух є міжнародним, бо працюючі класи всіх народів мають спільні інтереси, спільного ворога капітал і тому мусять вести проти нього спільну класову боротьбу. Однакж тут нігде не сказано, щоби між-народність відкидала національність. Вона власне є найбільшим приятелем національних переконань.

Соціал-демократія старає ся власне, щоби кждя народність мала свої права, свою автономію. Бо і кждя така нарід? Чи народом є може кілька ділчів, фабрикантів або урядників, яких заступає буржуазія, чи безконечні ряди працюючого, бідного населення, інтереси котрого боронить соціал-демократія? — Не кілька богачів а весь люд є народом а партія, котра боронить прав та інтересів людю є нам найбільше народною найпатріотичнішою.

Панок, котрий все і завіжди обкрадав бідний народ, коли прийде тільки перед виборамп, [як ось приміром в Галичині] і крикне пару зрадливих про Україну слів, то зараз всі верещать і признають йому, що він дуже славний патріот. Піп, що краде у свого бідного народу освіту, і всякими дурницями придушує у нього розум, се також патріот.

Соціал-демократія знова, котра складаєт ся з найбільшої і найбільше працюючої частини народу, не навмисляє такий патріотизм. Ми не навмисимо такий патріотизм тому бо стараємось, щоби наш нарід мав що їсти, мав в що одягнути ся і міг не животіти а жити: Ми не навмисимо ще й тому, бо ми хочемо, щоби наш нарід мав високу і платню і коротший час праці, бо боремо ся аби всі члени народу мали права і свободу. При помочи газет і брошур соціал-демократія несе світло правди і науки по цілм сьвітлі. Соціал-демократія приходила і приходить з словом вітхи і помічю до найбідніших і найбільше покинутих верств народу. Тому що ми любимо свій нарід і дія його працюємо, кличуть нас буржуазні патріоти зрадниками свого народу, тоді як вони, ті, що той самий нарід обкрадають з нього багатістю, його затуманюють, вважають себе великими патріотами.

Ми соціал-демократи признаємо ся отверто, що зтаким патріотизмом не маєм нічого вспільного. Той в нас добрий патріот, хто працює для визволу поневолеваних мас народу.

Отже хто хоче бути ним, хай в ступає в ряди соціал-демократії.

## ВІСТІ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

Австрійський парламент ухвалив отсе новий закон про новий податок від доходу. Як звычайно старають ся панські партії і правительство все спихати кожний податок як найбільше тільки на плечі працюючого людю, щоби в той спосіб охоронити панські кишені від плачевна яких небуть податків для держави, з якої ті пани мають майже виключно найбільшу користь. Так було й тепер. Коли під напором соціалістичних послів ухвалив парламент підвешити вільний від податку дохід з

Обуренє на панських най-

го, як давно жили ті чи інші животины, них, що знали також інші науки, не ли-що їх останки надбуть ся часом в землі, ше геологію, але ми не будемо пере-лювати тут всіх тих наук, лиш відразу пе-рейдемо до оповідання, як повстала земля. О тім учить нас острономія, наука о небі і небесних сьвітилах.

На початку, як і сьв. писмо говорить, був хаос, се є щось в роді мраків. Не було ні землі ні сонця ні зьвізд. Постепенно за-чала та мрак згущати ся, клубити ся, і частинки, ударяючи одна о другу, розгрі-вали ся (так як то се буває, як одно тіло ударяє о друге) і місцями почали крути-ти ся. Такий рух можна побачити і на во-ді, коли вона ударить ся о камінь або яку иншу запору, (вир.) В тих місцях, де мрак була густіша, вона щораз більше роз-привала ся і вивувала, причім то вивована ставала чимраз скорше, почали творити ся перстені, які час від часу від сального кружена розривали ся розділювали ся на поодинокі кулі того мраківання, набірали чимраз більше тіла а рівночасно і їх мате-рія, з якої складаєт ся наше сонце, з'яв-

ля місяць і наша земля, — з перебісного холодного і дуже рідкого стану почала пе-ремінювати ся в розжарені гази, потім в рідинну масу, так як розтоплене скло або вельзо. Такі мраківання, зложені з розжаре-них газів, серед яких плавають більше густі огненно — рідинні кулі або перстені, можна видіти і тепер на небі через телескоп, то є велику астрономічну трубу з побільшуючими склами. Всі ті кулі кру-тять ся довкола якогось одного осередка а кім того ще й довкола своєї осі, так як ко-лесо при возі, що крутить ся довкола своєї осі а крім того ще коїть ся по дорозі.

Так було і з нашою вселенною. Зпер-вісного, неформеного мраківання вона обернула ся в величезну кулю, якої окремі густіші місця в виді малих кульок і пер-стенів крутили ся далше вокруг ще густішої середини: ся середина то було початкове сонце що-щой по почало твори-ти ся Постепенно кулі і перстені почали з'являти ся в більшій кулі, або противно роз-падали ся на менші, що крутили ся дов-кола більших. Так повставали планети-то-варіші, подібні до нашого місяця, що то-

варішять наші землі, яка крутить ся знов довкола сонця. Інші планети нашої сонішної системи (так називаєт ся наша вселенна, що складаєт ся з сонця і з планет, як понизше вичислимо) також даль-ше крутили ся довкола сонця, при чім ті перстені, що ту крожали планети, розро-били ся на окремі товаришачі їм зьвізди, а лише у одній планеті у Сатурна, лишив ся перстень. Але і сей перстень, як тепер звісно, складаєт ся з множества твердих тілець, що стоять близько себе і разом кружать довкола Сатурна.

В наших часах нашу сонішну систему творять отсі великі планети: Меркур, найблизший до сонця, за ним іде Венера, потім наша земля, далше: Марс, Юпітер (найбільший) Сатурн, Уран і наконець Нептун. Більша часть планет має товаришів, котрі крутять ся довкола тих планет, як прим. місяць довкола землі. Але крім більших планет і їх товаришів в сьвітловім аресторі, який займає наша сонішна си-стема, є ще маленькі планети, що назива-ють ся астероїди або планетої-

митів у робіт-злочинну робо-краю. В відпо-провокацію, денські соці-ні робітники д-монстраційни-запротестував-го поступова-нів і християн-них. Пани з г-побачили що з-нали ся в свої-до народу і-вспільний конф-лєтатами парла-ти ся на підви-ного від подат-1200 кор. на 16-ли податок від-кор — до 4800-о 3% вшече чи-та підвишка о-теж й багато лі-фікованих робі-ціал-демократи-чи найбільшій-ся на таку про-лати панів, а р-хоч не хоч згод-й другі партії.

Та коли прий-новного голосо-менті то проти-пийли знова х-суспільні. Бо як-би при підвиш-ку о 3% при до-— 4800 кор. ко-ціал-демократи-ників і четварт-Відни. піде до-ла, а наслідком-віденська рада-тати більше при-ціалістів, христ-пільні почали р-і загрозили обет-се ніби малоб зр-середній стан, в-пийт ся податок-доходу 1900 к.-До них знова пр-ло польське, всі-цу.. і Василько-ськими мамелю-Та тут їм так-ся. Парламент н-соціал-демократ-нім голосован-вою більшістю-навіз таки підп-ний від податку-1600 кор. і підне-податок від дох-— 4800 к. Так-побідив, Заслуга-мократів.

В парламенті-стоїть тепер на-

ди, а їх число-а дорозі їх окру-звані орбіти, ро-са і Юпітера. В кінець трес-або падучі зьвіз-ті небесні тіла, ру, то є в ту ор-нашу землю від-і в той спосіб ст-ті маленькі небе-кількасот фунті-зовсім невидимі-і всі планети, с-чує сонце, тому-же мача (як ат-нена до нас осві-бачимо на небі. кий до нас обер-ю стороною (по-його видимо (пе-четвертина, а ча-нів).

Щоби скінчи-нашої сонішної-кілька слів о ко-дуже боїть ся, в-цього. Та в самі-не віщують, тай